

Informácia o 48. zasadnutí Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Dňa 14. júna 2024 sa v priestoroch Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v Bratislave uskutočnilo 48. zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorému predsedala štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi. Program bol schválený v nasledujúcom znení:

1. Informácie zo zasadnutí výborov a o plnení uznesení
2. Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s nadobúdaním slovenského občianstva v prípade, ak jeden z rodičov je občanom Ruskej federácie
3. Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s vydávaním slovenského rodného listu s menom a priezviskom v rovnakom tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom členskom štáte EÚ
4. Diskusia a prijatie odporúčania rady k alokovaniu zdrojov z výzvy vyhlásenej Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky na odstránenie dvojzmennej prevádzky základných škôl v súlade s 3D princípmi (desegregácia, degetoizácia, destigmatizácia)
5. Správa o dodržiavaní ľudských práv, vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2023
6. Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2023
7. *Rôzne*
 - *Informácia o 4. kole Univerzálneho periodického hodnotenia SR Radou OSN pre ľudské práva*
 - *Informácia o príprave implementačných správ pre OSN*

BOD 1

Rada bola informovaná o zasadnutiach Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny, Výboru pre rodovú rovnosť, Výboru pre deti a mládež, Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie.

Tajomníčka rady Daniela Lengyelová informovala členov o plnení uznesení rady a to osobitne o uznesení č. 310, ktorým rada na návrh verejného ochrancu práv odporučila Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) prostredníctvom svojich oprávnení akcionára zabezpečiť, aby Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej len „VZP“), pri rozhodovaní o právach poistenca dbala na dodržiavanie zákonných požiadaviek rozhodovacieho procesu a zabezpečilo, aby VZP pri rozhodovaní o právach poistenca na základe žiadostí o úhradu lieku v osobitných prípadoch dbala na rešpektovanie základných pravidiel správneho konania a princípu dobrej verejnej správy, ktorých súčasťou je aj požiadavka riadneho odôvodnenia vydávaných rozhodnutí. Ministerstvo zdravotníctva krátko po zasadnutí rady zorganizovalo pracovné stretnutie na úrovni vedenia VZP a vedenia rezortu zdravotníctva. Vedenie rezortu upriamilo pozornosť VZP na stanovisko verejného ochrancu práv a delegovalo úlohy na jej vedenie. Zároveň sa ministerstvo zdravotníctva bude opakovane dožadovať od VZP informácie, či uvedené plní v zmysle uvedeného stretnutia, a v prípade, ak príde na nedostatky, bude opakovane vyzývať VZP, aby túto povinnosť plnila riadne a zodpovedne.

V prvom bode programu rada prijala uznesenie č. 317, ktorým vzala na vedomie Informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady.

BOD 2

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský predstavil svoje stanovisko k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s nadobúdaním slovenského občianstva v prípade, ak jeden z rodičov je občanom Ruskej federácie. Informoval, že Slovenská republika je posledným štátom, ktorému sa nepodarilo vypovedať zmluvu so Sovietskym zväzom a vzhľadom na to nie je možné, aby dieťa, ktoré sa narodilo občanovi Slovenskej republiky a občianke Ruskej federácie nemôže nadobudnúť slovenské občianstvo, ale má občianstvo Ruskej federácie.

Štátna tajomníčka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) Lucia Kurilovská potvrdila snahu ministerstva vnútra o vypovedanie tejto zmluvy avšak z dôvodu, že zmluva je na prezidentskej úrovni a v súčasnosti nie je možné jednať so zmluvným partnerom, nebola úspešná. Preto bude iniciovať výnimku ministra vnútra, aby mal oprávnenie postupovať v záujme dieťaťa, ktorý by mal byť podľa nej povýšený.

Rada k tomuto bodu prijala uznesenie č. 318.

BOD 3

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský predstavil svoje stanovisko k dodržiavaniu práva rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s vydávaním slovenského rodného listu s menom a priezviskom v rovnakom tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom členskom štáte EÚ a uviedol prípady z praxe, kedy matričný úrad odmietol uviesť v slovenskom rodnom liste menom a priezviskom v rovnakom tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom členskom štáte EÚ a v takýchto prípadoch musia byť vydané dva pasy s rozdielnym tvarom priezviska, čo značne komplikuje pohyb.

Štátna tajomníčka ministerstva vnútra Lucia Kurilovská členov uistila, že bude iniciovať aby boli všeobecne na matrikách uznávané priezviská v tom tvare ako sú uvádzané v predmetnej krajine.

Zástupkyňa Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zahraničných vecí“) Barbara Illková navrhla vzhľadom na presah takejto agendy do kompetencie konzulárneho odboru ministerstva zahraničných vecí na základe jeho odporúčania rozšíriť uznesenie rady aby sa vzťahovalo na všetky štáty, nie len na členské štáty EÚ.

K tretiemu bodu programu rada prijala uznesenie č. 319.

BOD 4

Problém dvojzmenných prevádzok na školách je Slovenskej republike dlhodobo vytýkaný Európskou komisiou a preto predkladateľ návrhu uznesenia k alokovaniu zdrojov z výzvy vyhlásenej Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky na odstránenie dvojzmennej prevádzky základných škôl v súlade s princípmi 3D (desegregácia, degetoizácia, destigmatizácia) Rado Sloboda uviedol, že snahu Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

(ďalej len „ministerstvo školstva“) odstrániť dvojzmenné prevádzky na školách oceňuje avšak projekty, pre ktoré ministerstvo školstva alokovalo finančné prostriedky síce dvojzmennú prevádzku odstraňujú, avšak spôsobom, ktorý sa neriadi princípmi 3D a desegregáciu rómskych detí neodstraňuje, ale naopak len upevňuje. Podľa verejne dohľadateľných informácií toto riziko existuje v drvivej väčšine podporených projektov.

Zástupca ministerstva školstva Peter Papšo predniesol stanovisko ministerstva školstva, ktoré sa nestotožňuje s návrhom uznesenia a odstránenie segregácie marginalizovaných komunít vníma ako jednu z kľúčových priorít. Vyčlenené prostriedky vytvoria tisíce nových miest na základných školách. Tieto novovytvorené kapacity zabezpečia nielen odstránenie dvojzmennej prevádzky, ale aj inkluzívnejšie prostredie a podmienky pre poskytovanie vzdelávania. Rezort v tomto ohľade čerpá z viacročných skúseností odborníkov z oblasti inkluzívneho vzdelávania z vlastných radov, ale pri hľadaní vhodných riešení realizácie projektových zámerov a implementácie desegregačných opatrení úzko spolupracuje aj s terénnymi pracovníkmi a expertmi z Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity. Na jednej strane rezort zaviedol nielen koncept monitorovania rizika segregácie, ale aj povinnosť dodržiavania metodických usmernení na predchádzanie a elimináciu segregácie. Na druhej strane poskytol rezort prostriedky výlučne na projekty, ktoré prispievajú k desegregácii, degetoizácii a destigmatizácii marginalizovanej rómskej komunity, teda spĺňajú princípy 3D. Prijímatelia musia dodržiavať všetky podmienky zmluvy počas celého trvania zmluvy a ich nedodržanie môže znamenať závažné nedodržanie zmluvy a rezort môže v takom prípade od zmluvy odstúpiť bez zbytočného odkladu a prijímateľ príde o všetky poskytnuté prostriedky. Tieto podmienky boli pri projektoch posudzované Úradom splnomocnenca vlády pre rómske komunity a boli podporené len projekty, ktoré tieto podmienky spĺňajú.

Zástupkyňa Úradu vlády Slovenskej republiky Tatiana Janečková v mene splnomocnenca vlády pre rómske komunity Alexandra Daška potvrdila, že Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity intenzívne komunikuje s poskytovateľmi nenávratných finančných prostriedkov (ďalej len „NFP“) a dbajú o to, aby princípy 3D boli uplatňované a boli aj definované v zmluvách o poskytnutí NFP. Zároveň ak prijímateľ neplní podmienky uvedené v zmluve, sprostredkovateľské orgány sú povinné dodržiavanie týchto podmienok kontrolovať. Zároveň informovala, že Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity vypracoval aktualizovanú metodiku uplatňovania týchto princípov, ktorá je záväzná ako pre poskytovateľov NFP prosím rozpísať, tak aj pre prijímateľov NFP.

K tomuto bodu rada neprijala žiadne uznesenie.

BOD 5

K materiálu „Správa o dodržiavaní ľudských práv, vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2023“, ktorú každoročne vypracúva Slovenské národné stredisko pre ľudské práva rada prijala uznesenie č. 320, ktorým vzala správu a vedomie.

BOD 6

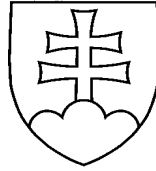
Stručný obsah Súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2023 Výboru pre rodovú rovnosť predstavil zástupca ministerstva práce – rozpísať skratka nezavedená Ján Gabura.

Rada prijala k tomuto bodu uznesenie č. 321, ktorým vzala správu na vedomie.

BOD 7

V bode „rôzne“ predniesla zástupkyňa ministerstva zahraničných vecí Barbara Illková informáciu o 4. kole Univerzálneho periodického hodnotenia Slovenskej republiky Radou OSN pre ľudské práva a informáciu o príprave implementačných správ pre OSN.

K tomuto bodu rada neprijala žiadne uznesenie.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA,
NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A RODOVÚ ROVNOSŤ**

č. 317

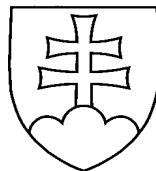
z 14. júna 2024

k Informácii o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady

**Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny
a rodovú rovnosť**

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA, NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A RODOVÚ
ROVNOSŤ**

č. 318

z 14. júna 2024

**k Stanovisku verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov
a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti
s nadobúdaním slovenského občianstva v prípade, ak jeden z rodičov je
občanom Ruskej federácie zo dňa
30. mája 2024**

**Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny
a rodovú rovnosť**

A. berie na vedomie

- A.1 Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s nadobúdaním slovenského občianstva v prípade, ak jeden z rodičov je občanom Ruskej federácie zo dňa 30. mája 2024

B. odporúča

- B.1 Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky,
- a. pokračovať v začatom administratívnom konaní v predmetnom prípade a posúdiť aplikáciu nielen vnútroštátnej právnej úpravy a úpravy v medzinárodnej zmluve, ale aj práva Európskej únie, sledujúc zabezpečenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a najmä najlepšie záujem dieťaťa, spolu so zásadou zákazu diskriminácie,

- b. prijať účinné opatrenia na zabezpečenie správneho postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v obdobných prípadoch do budúcnosti tak, aby boli práva osôb účinne zabezpečené,
- c. pokračovať v začatom procese k návrhu na ukončenie platnosti medzinárodnej zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o zamedzení vzniku dvojakého štátneho občianstva,¹ ktorý bol do 19.12.2023 aj predmetom medzirezortného pripomienkového konania.

Príloha: Znenie stanoviska verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s nadobúdaním slovenského občianstva v prípade, ak jeden z rodičov je občanom Ruskej federácie zo dňa 30. mája 2024.

¹ Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 71/1981 Zb. o Zmluve medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o zamedzení vzniku dvojakého štátneho občianstva.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA, NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A RODOVÚ
ROVNOSŤ**

č. 319

z 14. júna 2024

**k Stanovisku verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov
a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti
s vydávaním slovenského rodného listu s menom a priezviskom v rovnakom
tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom štáte zo dňa 30.
mája 2024**

**Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny
a rodovú rovnosť**

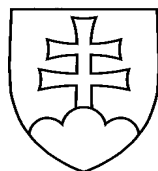
A. berie na vedomie

- A.1 Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s vydávaním slovenského rodného listu s menom a priezviskom v rovnakom tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom štáte zo dňa 30. mája 2024.

B. odporúča

- B.1 Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky
- a. prijať účinné opatrenia na zabezpečenie správneho postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v obdobných prípadoch do budúcnosti tak, aby boli práva osôb účinne zabezpečené.

Príloha: Znenie stanoviska verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv rodičov a detí na rešpektovanie súkromného a rodinného života v súvislosti s vydávaním slovenského rodného listu s menom a priezviskom v rovnakom tvare, aký bol uvedený v rodnom liste vydanom v inom členskom štáte EÚ zo dňa 30. mája 2024.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA,
NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A RODOVÚ ROVNOSŤ**

č. 320

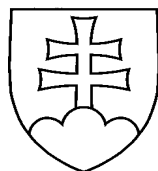
z 14. júna 2024

**k Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého
zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2023**

**Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny
a rodovú rovnosť**

A. berie na vedomie

- A.1 Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania
v Slovenskej republike za rok 2023.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA,
NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A RODOVÚ ROVNOSŤ**

č. 321

zo 14. júna 2024

k Súhrnnej správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2023

**Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny
a rodovú rovnosť**

A. berie na vedomie

A.1. Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2023.

B. odporúča

B.1 vláde Slovenskej republiky schváliť predloženú Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2023.